

Burgemeester en wethouders gemeente Hollands Kroon
Burgemeester Mijnliefstraat1
1761 BK Anna Paulowna

Barsingerhorn, 13 augustus 2024

Uw Kenmerk: Z-461944 (althans voor zover ik het nog kan volgen)

Betreft: Bezwaar tegen vergunningverlening voor het bouwen van een mestloos aan Kreil 11 te Wieringerwaard in gemeente Hollands Kroon.

Aangaande: bouwactiviteit (omgevingsplanactiviteit)

Geachte leden van de bezwaarcommissie,

Aan u de 'schone' taak om - na ons als bezwaarmakers te hebben gehoord - een advies te formuleren aan B&W van de gemeente Hollands Kroon over de 'vergunningsvrije' bouw van een mestloos aan de Kreil 11 te Wieringerwaard. Ik wens u daarbij alle wijsheid.

Introductie:

Allereerst een korte impressie van de omgeving rondom Kreil 11. Het buurtgemeenschap kenmerkt zich door akkerbouw en een woonomgeving met grote mate van constructieve betrokkenheid voor zaken die de buurt aangaan. En hoe tegenstrijdig het lijkt (maar niet is): zeer diverse levensstijlen worden gerespecteerd met een stilzwijgende conventie dat het open landschappelijke klimaat ons allen - misschien soms met verschillende belangen - aan het hart gaat. Voor velen één van de redenen hier al tientallen jaren met plezier woonachtig te zijn.

Vergunningsaanvraag en verlening in januari en april 2024:

Als bewoners van [ ] bntvingen wij op 7 mei jl. een mail via Overheid.nl met als onderwerp: "Welkom bij berichten over uw buurt". Met een onbevagen houding van "wat leuk" hebben wij deze mail geopend en schrokken ons rot. Een vergunning voor een mestloos? Hoezo? Bij de buurman op Kreil 11 is namelijk een akkerbouwbedrijf gevestigd. Navraag door één van de burens bij de agrariër leverde een schrikbarend verhaal op. Een mestloos van ongeveer 1500 m3 - direct gelegen aan de openbare weg - voor opvang van een overschot van varkensmest uit Noord-Brabant om deze op landbouwgrond in Hollands Kroon uit te rijden. Bedrijfseconomisch misschien nog voor te stellen, maar ook een ernstige aantasting op de leef- en woonomgeving van de buurt door de grootte van de silo, intensivering zwaar verkeer en een ongewenste verdere aantasting van grond- en waterkwaliteit.

De schrik leidde tot contact met diverse burens en de meesten zijn op z'n zachts gezegd niet gelukkig met de komst van deze silo. Maar gelukkig bestaan er in NL bezwaarprocedures. Sommigen in de buurt hebben daarin nog wel vertrouwen; anderen zijn daarover ronduit pessimistisch en hebben weinig vertrouwen in de overheid als hoeder van het algemene publieke belang.

In dit bezwaar neem ik u mee in een aantal zaken die ik als argeloze burger - al vele tientallen jaren woonachtig is in deze qua landschap prachtige landelijke gemeente - heb mogen meemaken.

Informatieverstrekking in aanvraag:

De aanvraagster van de vergunning is woonachtig in Noord-Brabant. Zij en haar familie beheren daar een 'industriële varkenshouderij'. Het teveel aan mest is een hoofdpijndossier. En het lijkt erop dat zo snel en zo veel mogelijk mest wegstrijken een belangrijk doel is geworden. Hoe kritisch heeft de gemeente gekeken naar achterliggende intenties bij een dergelijke aanvraag van iemand buiten de gemeente waarbij het niet voor hier, maar voor daar een oplossing lijkt.

Aanvraagster noemt in haar aanvraag dat er overleg is geweest met derden en dat de aanvraag naar waarheid is ingevuld. Navraag bij alle burens maakt duidelijk dat aanvrager bij geen enkele buur is geweest (ook niet bij burens die geen bezwaar hebben aangetekend). Blijkbaar kun je dit zonder enige toetsing invullen en bestuurlijk mee weg komen. Informatie hierover in de aanvraag wordt weggelakt. Vervolgens schrijven allerlei mensen (haar echtgenoot en haar schoonvader) naar de gemeente aangaande de aanvraag. Hoezo? Wat is hun belang? Hoe weegt de gemeente deze diverse belangen?

Lokale / regionale circulaire landbouw:

De gemeente Hollands Kroon geeft aan waarde te hechten aan een lokale/regionale circulaire landbouw. Hoe verhoudt zich deze mestopslag en injectering in de grond met deze gemeentelijke wens? Noord-Brabant kan moeilijk lokaal/regionaal worden genoemd.

Is er zicht op de hoeveelheid geproduceerde mest in de gemeente/regio? Maakt dit aanvoer uit Brabant noodzakelijk?

Proces van vergunningverlening:

Vanaf het allereerste bericht over de mestsilo probeer ik inzicht te krijgen in het proces van vergunningverlening door antwoorden te vragen op o.a. bovenstaande vragen. Dit om te begrijpen hoe de gemeente Hollands Kroon tot een dergelijk besluit komt. Beperkt het zich tot een juridische toets of het allemaal volgens de regels kan? Of kijkt de gemeente ook naar zaken waarvan de gemeente zelf vindt (zie website Hollands Kroon) dat ze voor de toekomst van de gemeente belangrijk zijn? Hoe 'weegt' de gemeente dergelijke elementen; welk referentiekader gebruikt de gemeente, welk kader niet en waarom het een juist wel en het andere niet?

Waarom hecht ik hier zoveel belang aan? Een vergunningverlening is meestal een toestemming om iets te mogen doen. In dit geval voor het bouwen van een mestsilo (middel) voor het uitrijden van varkensmest (doel).

En dat is waarover het in de kern in deze case gaat. De gemeente isoleert de bouw volledig van het doel van een silo. En dat is natuurlijk een flauw technocratisch argument. Mogelijk juridisch correct, maar een gemeente - die zegt waarde te hechten aan een integrale benadering van problematiek/thema's binnen de gemeente - kijkt in de afwegingen (neem ik aan) ook naar intenties en effecten. Wat bouwtechnisch juridisch kan en mag, kan om andere redenen - zoals het belang van een betere lucht-, grond en waterkwaliteit - weleens controversieel worden. En daarom moet je het misschien niet willen. Biedt in dergelijke situaties in ieder geval ruimte voor nader onderzoek aangaande dergelijke dilemma's rondom een omgevingsaanvraag. Betrek daarbij diverse partijen.

Deze kunnen dan tenminste vanuit een gelijkwaardige positie - waarin delen van wezenlijke informatie cruciaal is - het proces ingaan. Dit tast niet de verantwoordelijkheid van de gemeente aan om een besluit te nemen, maar getuigt wel van een grotere zorgvuldigheid - en realisme - rondom sommige dossiers die nu eenmaal 'maatschappelijk gevoelig' liggen of je dat als gemeentelijke organisatie leuk vindt of niet. Dit komt overeen met het door gemeente Hollands Kroon zo gepredikte concept van 'participatie'. Hierover later meer.

Rol gemeente aangaande positie van en support aan burgers:

Wie kan in een dergelijk chaotische figuurlijke mestbank enigszins orde en richting geven: de gemeente. Wie hebben wij - als bezwaarmakers - gemist: de gemeente. Een gemeente die bij het zien van 12 bezwaren uit een buurtje van zo'n zestien huizen denkt: "hiermee moeten we iets; er gaat daar iets niet helemaal goed". Het is een rustig plattelandsbuurtje waar de gemeente eigenlijk nooit iets mee van doen heeft.

Ga niet met een gestandaardiseerde oplossing of volgens een protocol/procedure het proces in, maar treedt burgers actief met een oprechte, open en nieuwsgierige houding tegemoet. Neem ze serieus en luister naar wat er speelt.

Dit illustreert dat een vergunning afgeven - zeker op sommige dossiers - veel meer is dan de vraag of het juridisch klopt, of het kan. Dat vraagt een gemeente die weet waar gevoelige dossiers liggen en hier tijdig (politiek en ambtelijk) op inspeelt. Het bouwen van een mestsilo voor overtollige varkensmest uit Noord-Brabant is mijn inziens zo'n gevoelig dossier. Als de gemeente dat niet beseft, ben je te druk met jezelf bezig geweest, heb je met je rug naar de samenleving gestaan of gedacht "zolang er geen onrust ontstaat, is het goed."

Participatie:

In een eigen evaluatie (9 juli 2024) aangaande de participatieverordening stelt de gemeente Hollands Kroon zich een vraag en beantwoordt deze ook:

Waarom is participatie belangrijk en wanneer is deze geslaagd?

"Door bewoners, bedrijven en instellingen actief te betrekken bij onderwerpen die op hun leven en omgeving impact hebben, dragen we bij aan deze opdracht. Daarom zetten we in op brede communicatie & participatie waarbij iedereen de kans krijgt om mee te denken, mee te doen of mee te beslissen over zaken die van belang zijn voor hun leefomgeving."

Het verweer van de gemeente is dat participatie in deze onderhavige situatie niet nodig is. Hoezo? Hoe haaks kun je zaken op elkaar stapelen? En dan de burger die om participatie vraagt slechts heel formalistisch op z'n plaats zetten. "Practice what you preach" voorkomt teleurgestelde en gefrustreerde burgers. Gedurende het gehele proces is - met uitzondering van op het allerlaatst contact met de buurtregisseur - niets te merken geweest van enige betrokkenheid of nieuwsgierigheid vanuit de gemeente Hollands Kroon richting ons als burgers van een buitengebied. Illustratief hiervoor was de opmerking van de gemeentelijk vertegenwoordiger in de rechtbank op 20 juni jl. Op de vraag van de rechter die vroeg "Wat gebeurt er als vergunningsvrij gebouwd mag worden?" antwoordde niet de vergunninghouder, maar de gemeentelijk vertegenwoordiger "Dan gaat toch morgen de schop de grond in!" Een complete schoffering van aanwezige burgers die een voorlopige voorziening hadden aangevraagd. Ja, er was verontwaardiging; daaraan werd op een zeer fatsoenlijke manier tijdens de zitting verbaal uiting gegeven. Dat dit later binnen de gemeentelijke organisatie werd geframed als agressie naar de gemeentelijke vertegenwoordiging, is te bizar voor woorden. Maar zo kan en mag de overheid blijkbaar burgers bejegenen als er op een normale, fatsoenlijke manier gebruik wordt gemaakt van een recht.

Provinciaal monument:

De Kreil is onderdeel van de Westfriese Omringdijk, een provinciaal monument. En natuurlijk gaat er zwaar (agrarisch) verkeer over de dijk. Maar het onderaan de dijk liggend weggetje waar de 30 ton zware vrachtwagens met mest overheen moeten is 270 cm breed voor 260 cm brede vrachtwagens. Hoe serieus neemt de gemeente een dergelijk monument en de overlast voor de buurt?

Varkensmest:

De bouw van een meststilo voor overtollige varkensmest uit Noord-Brabant staat voor toenemende milieuproblemen door lucht, grond en watervervuiling. Hoe rijmt dit met de zo gepredikte aandacht en belang voor water en grondkwaliteit in de gemeente Hollands Kroon? Zijn er waarborgen ingebouwd dat met de mest er in ieder geval minimaal geen verslechtering van water, lucht en grondkwaliteit plaatsvindt? Hoe wordt hier op toegezien?

De varkensmestproblematiek in Noord-Brabant is groot. Er is teveel mest of zoals sommigen zeggen "nee, er zijn teveel varkens". Om problemen met Brusselse regels te voorkomen, wordt mest nu maximaal naar de rest van NL getransporteerd en in de grond geïnjecteerd. Dit terwijl de gemeente Hollands Kroon aangeeft belang te hechten aan verbetering van de grond- en waterkwaliteit. Hoe verhoudt zich dat met elkaar? Hoe is dit aspect in de vergunningverlening gewogen? Ook hier geldt "practice what you preach". Het kan toch niet waar zijn dat een ernstig milieuprobleem uit Brabant met toestemming van de gemeente letterlijk hier naartoe wordt getransporteerd en in de grond wordt gestopt. Dan is er sprake van een andere (onuitgesproken?) politieke agenda. Ook goed, maar wees hier open en eerlijk over. Dan weet je tenminste waartegen je als burger kunt 'vechten'.

Raadscafé:

Op 4 juli jl. mochten we in het raadscafé aan raadsleden en fractie-ondersteuners onze punten toelichten. Dit onder de voorwaarde dat we niet spraken over onze eigen casus. Hierover liep namelijk nog een bezwaarprocedure. Op zich begrijpelijk, maar diverse raadsleden begonnen er zelf wel over. Dit ondanks de interne gemeentelijke instructie dat ze dit niet mochten doen. Maar goed, zo gaan die dingen soms.

Echter het korte verslag hiervan opgesteld door de griffier op 22 juli jl. maakte de denklijn van de gemeente glashelder. Citaat: *"Tenslotte is het buitengebied primair bedoeld als agrarisch productiegebied. Mest is een grondstof in de landbouw. Een mestopslag bij agrarische bedrijven is dan ook van belang voor hun bedrijfsvoering"*.

Wat anderen wel 'zeiden' - maar niet durfde te zeggen - maakt hij in één zin glashelder. En ondanks diverse malen lezen, kan ik het niet anders lezen dan "burgers in het buitengebied zijn secundair en daarmee ondergeschikt aan het belang van het agrarisch productiegebied".

Hiermee valt voor mij alles samen: het is niet de bedoeling onze belangen serieus te wegen. Zeker niet als dit mogelijk op gespannen voet staat met de (economische) belangen van de agrarische sector.

Dat verklaart de houding en stijl van reageren van diverse ambtenaren. Burgers in het buitengebied mogen veel, maar niet tegen de belangen van de landbouwsector ingaan. Dat is een heldere doch mijns inziens een zeer bedenkelijke lijn; dit is vanuit een feodaal perspectief kijken naar een moderne samenleving. Dat is een gemeente van enkele eeuwen terug, niet van 2024.

Oftewel de gemeente draagt nog steeds een dikke winterjas terwijl het buiten 30 C is en de regen met bakken uit de lucht valt. Moeten we - zoals boeren veelvuldig doen - klagen over het weer of toch maar nadenken of de kledingkeuze nog wel past bij het veranderende klimaat?

Nieuwe of uitgestelde bezwaarprocedure?:

Het is inmiddels augustus 2024 en waarschijnlijk vindt in september of oktober een hoorzitting plaats over..... Ja, waarover precies? Een slimme juridische aanpassing in de vergunning? Zodat er eigenlijk vergunningsvrij gebouwd kan worden? Na constatering van onzorgvuldigheden heeft aanvrager - al dan niet op aangeven van de gemeente - snel een aanpassing gedaan waardoor blijkbaar vergunningsvrij gebouwd mag worden. Vervolgens loopt de eerste bezwaarprocedure door; niet afgeblazen, maar aangepast en uitgesteld. Een tweede aanvraag werd ingetrokken en de eerst uitgestelde hoorzitting verplaatst naar.....?? Als het je werk is of specifiek inhoudelijk bent geïnteresseerd in de dynamiek van bezwaarprocedures is het misschien nog te volgen. Voor een gemiddelde burger vrees ik van niet. Zo zorg je als gemeente wel dat burgers teleurgesteld dreigen af te haken of daadwerkelijk afhaken. Misschien wil de gemeente dat. Het is echt doorbijten en volharden.

Bezwaren:

Een leek redeneert als volgt: een bezwaarprocedure is om te horen welke bezwaren er zijn en hoe die te wegen ten opzichte van de verstrekte vergunning. En juist dat wegingskader is - voor mij als eenvoudige burger - nog steeds een dikke ondoorzichtige bestuurlijke mist. Misschien doelbewust, want dat geeft voor degene die in de mist de weg goed kent veel ruimte om te handelen. Voor degene die de mist niet kent - dat geldt voor de meeste burgers - is het alsof je op een mooie zonnige dag geheel onverwacht tegen een dikke muur oprijdt. Die onverwachte omstandigheid dwingt vervolgens tot voorzichtig manoeuvreren om zonder schade een uitweg te vinden. Dit gaat soms heel beheerst, vaak nogal onbesuisd want je wilt uit een voor jou plotseling bedreigende situatie. De kwaliteit van je leef- en woonomgeving staat plotsklap onder druk. Iedereen vraagt zich af: "hoe kan het dat hier op dit moment zo'n mistbank opdoemt, waarom zijn we niet gewaarschuwd etc.?" Het antwoord op deze vraag is zeker niet eenduidig. Maar we gaan ook weer over tot de orde van de dag en een mistbank voorkomen is een politiek maatschappelijke lastige - zo niet onmogelijke - opgave. Dus op alle fronten een heftige eruptie en vervolgens weer over tot de orde van de dag. Op naar de volgende keer en als het niet te vaak gebeurt, houdt dit wel stand. De onderhuidse erosie wordt vaak niet zichtbaar, totdat ..... of tenzij.....

Concreet naar deze verleende vergunning:

Waar liggen nu voornamelijk mijn bezwaren bij de vergunning? U raadt het al: bij alle bovenstaande punten. Dus naast het besluit tot het vergunningsvrij mogen bouwen (en door gemeente op een zeer flauwe manier verschuilen achter het standpunt van de voorzieningenrechter) van een mestsilo waarvan nut en noodzaak niet wordt beargumenteerd, waarborgen voor bescherming van milieu volledig ontbreken, slechts eenzijdige bedrijfseconomische belangen lijken te tellen, algemene publieke zaken zoals leef- en woonomgeving er niet toe doen, hebben wij grote problemen met het optreden van de gemeente als publieke organisatie. We zijn inmiddels tien bezwaarschriften, een rechtszaak, een afgeblazen hoorzitting in het kader van bezwaarprocedure, protestborden langs de weg die in opdracht van BOA's worden weggehaald, een raadscafé, contact met de buurtregisseur, nogal wat ruis in de verhouding buurt versus gemeente en een slimme aangepaste aanvraag verder. Maar feitelijk zijn we geen millimeter vooruit gekomen. Werkelijk geen van onze - zowel mondeling als schriftelijk gestelde - vragen zijn door de gemeente beantwoord. Niet door of namens B&W, niet door de raad of welk ander gemeentelijk orgaan dan ook. De gemeente is ieder (inhoudelijk) gesprek over bovenstaande uit de weg gegaan; verschuilt zich achter een uitspraak van de voorzieningenrechter in een zaak die ging over het verzoek tot niet bouwen zolang de bezwaarprocedure loopt tot het maar voor laten leggen aan u als bezwaarcommissie.

Gemeentelijke Hollands Kroon:

Wij zijn de afgelopen maanden ‘rondgepompt’ in het ondoorgrondelijke labyrint van de gemeentelijke organisatie van Hollands Kroon. Wij zien een diep ingesleten patroon waarin alles wordt aangegrepen om belangen van burgers terug te brengen tot een secundair belang; zeker als het om economische en/of agrarische belangen gaat. We werden geframed als agressievelingen, werden geconfronteerd met onverwachte rolwisselingen etc. Een gemeente die waarde hecht aan een ondernemersloket om ondernemen zo gemakkelijk mogelijk te maken, maar ook een gemeente waar burgers die zich zorgen maken over hun leef- en woonomgeving willens en wetens laat ronddolen in haar labyrint. Maar goed, dat is blijkbaar een belangrijk onderdeel van de identiteit van onze gemeente Hollands Kroon. Het mechanisme lijkt een structureel element van de gemeentelijke bestuurlijke cultuur. Daarin zijn wij als burgers redelijk machteloos, maar moeten het ermee doen.

Ik ben benieuwd hoe u als bezwaarcommissie bovenstaande weegt en eventueel meeneemt in uw advies naar B&W. Mag ik u vragen mij een afschrift van uw advies toe te sturen zodat ook wij het besluit van B&W mede kunnen toetsen aan uw advies. Bij voorbaat mijn dank.

Met vriendelijke groet,

